

УДК 343.1(477)

Д.В. ФІЛІН, канд. юрид. наук, доц., Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого

«УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНИ» ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Ключові слова: угода про визнання вини, кримінальне судочинство

Судово-правова реформа, яка має безпосереднє відношення до кримінального судочинства, вимагає як від законодавця, так й від науки нових рішень, які допоможуть вирішити питання з подолання високого рівня злочинності та, водночас, забезпечать ефективне застосування кримінального покарання тільки до осіб, які є соціально небезпечними, та потребують застосування засобів ресоціалізації. Особи, які скоїли нетяжкий злочин, повинні мати можливість визнати себе винними, та ухилившись законним шляхом від судового розгляду, отримати менш тяжке покарання, чим те, яке передбачено верхньою межею санкції відповідної статті КК України. Така можливість передбачається інститутом «угоди про визнання вини», який забезпечує значну процесуальну економію часу та державних коштів, не порушуючи прав і законних інтересів обвинуваченого. Ціллю даної статті є ретельне дослідження суті «угоди про визнання вини» та можливості її імплементації у нове кримінально-процесуальне законодавство України.

Інститут «угоди про визнання вини» не отримав достатньої уваги у вітчизняній юридичній літературі, хоча можливість його включення у кримінально-процесуальне законодавство достатньо жваво обговорюється на круглих столах, присвячених реформі кримінального судочинства.

Країни англо-американської правової системи (загального права) використовують «угоду про визнання вини» вже більш чим півтора

століття. По своїй суті «угода про визнання вини» – це переговори, у результаті яких обвинувачуваний у злочині відмовляється від права на судовий розгляд в обмін на зниження ваги обвинувачення або зм'якшення вироку. Хоча це основний спосіб вирішення більшості кримінальних справ у судах США, «угода про визнання вини» залишається темою для наукових і політичних дискусій, як у США, так й в інших країнах. Діапазон поглядів на цей правовий інститут коливається від його повного заперечення до не менш повного й беззастережного визнання.

Як правило, сам термін «угода про визнання вини» викликає образ прокурора й адвоката, які торгуються про вирішення справи. Захист й обвинувачення про щось домовляються, потім представляють своє рішення підсудному й судді, і справа закінчується. Ця модель, взагалі ж, вірна. Однак вона має безліч нюансів, які враховуються в реальному правосудді.

По-перше, з одного боку, у переговорах бере участь державний обвинувач, в обов'язки якого входить підтримка обвинувачення в суді. Тому угода не може виходити за рамки чинного законодавства. В її основі лежить обвинувачення в конкретному злочині. Причому, прокурор починає переговори, коли він вже переконаний у винності підсудного й у тім, що вина доведена, однак, деякі елементи складу злочину можуть одержати неоднозначне тлумачення, наприклад, мотив скоєного злочину або його ціль. По-друге, специфічна діяльність захисника. Популярна література й кінематограф доволі шаблонно зображують адвоката в цих переговорах або як несумлінного захисника по призначенню, у якого немає ні часу, ні спонукань вникати в матеріали справи, або як неперемінливого в засобах адвоката, чие фінансове благополуччя залежить від кількості розглянутих з його участю кримінальних справ. Ці стереотипи найчастіше не відповідають дійсності. Досить сказати, що в США більшість досвідчених адвокатів улагоджують кримінальні справи саме шляхом переговорів й оформлення угоди про визнання вини. Навряд чи розгляд справи в суді завжди відповідає інтересам держави й самого підсудного. Адже держава й суспільство зацікавлені

не тільки у встановленні істини в справі, але й у справедливому й оперативному вирішенні кримінальної справи, при мінімальних економічних і моральних витратах [1, с.755].

«Угода про визнання вини» - інститут який досить часто застосовується у кримінальному судочинстві США, що дозволяє не тільки домогтися економії часу й коштів, при відправленні кримінального судочинства, але й уникнути можливих судових помилок. Про ефективність «угоди про визнання вини» свідчить статистика. Так, за даними С. Вельяновського в США по 90 % кримінальних справ обвинувачувані визнавали себе винними. Приблизно 50 % визнань – це результат домовленості між обвинувачуваним і прокурором [2 с.73].

За даними Л. Фридмена, в деяких регіонах США до 90 % обвинувачуваних ідуть на «угоду про визнання вини» [3, с.140]. Не менш вражаючі дані В. Махова й М. Пешкова про те, що більше 90 % кримінальних справ у США не проходять через процедуру судового розгляду. В одних випадках, визнання вини тягне спрощену процедуру в суді, а в інші, коли органи досудового розслідування без визнання обвинувачуваним вини не в змозі забезпечити збір доказів, що викривають обвинувачуваного, укладається так називана «угода про визнання вини» [4, с.17]. З останнім твердженням важко погодитися, тому що американські вчені «угоду про визнання провини» зв'язують не з неможливістю встановлення обставин кримінальної справи, а, насамперед, з бажанням обвинувачуваного й прокурора уникнути непередбачуваності колеги присяжних, особливо по тим справам, результат яких визначається талантом і професійними навичками адвоката й прокурора. Ця проблема здобуває свою актуальність і для країн СНД, де проводиться судово-правова реформа, одним із завдань якої є повернення до такої форми відправлення правосуддя, як суду присяжних.

Перш ніж торкнутися проблеми «угоди про визнання вини» і можливості її рецепції кримінально-процесуальним законодавством України та інших країн СНД, розглянемо особливості угоди про визнання вини по за-

конодавству США.

Всупереч існуючій у вітчизняній юридичній літературі думці про те, що «угода про визнання вини» не передбачена федеральним законодавством США й має якийсь надзвичайний характер, В.Н. Махів і М.А. Пешков переконливо доводять, що даний правовий інститут передбачений у Федеральних правилах кримінального процесу в окружних судах США у Правилі П пункті Е [5, с.171]. Сутність «угоди про визнання вини» полягає в тому, що обвинувач й обвинувачуваний укладають угоду про визнання обвинувачуваним своєї вини у скоєному злочині в обмін на скорочення обвинувачем обсягу обвинувального акту (обвинувального висновку) або на пом'якшення обвинувачуваному покарання [5, с.168]. Ці угоди були відомі в Америці ще на початку XIX століття й мають більш ніж 150 літню практику. За даними американського юриста Реймонда Молли в 1839 році в штаті Нью-Йорк 22 % вироків по кримінальних справах були результатом угоди про визнання вини; до 1859 року 70 % всіх кримінальних справ були вирішені подібним способом; в 1920 році 80 % всіх кримінальних справ були вирішені за допомогою заяв про визнання вини.

Наведена динаміка застосування процедури «угоди про визнання вини» свідчить з однієї сторони про те, що більшість кримінальних справ у США не доходять до суду присяжних, по-друге, обвинувачувані, ідучи на «угоду про визнання вини», висловлюють своє небажання бути судимими судом присяжних [6, с.226–232].

Така статистика повинна змусити замислитись українського законодавця, що включив у конституційні норми необхідність формування суду присяжних. Саме із цих позицій вивчення інституту «угоди про визнання вини» заслуговує на більшу увагу з боку як українських так і вчених-юристів держав СНД.

Американські юристи визначають «угоду про визнання вини» як заяву про визнання вини, отриману в результаті переговорів між прокурором й обвинувачуваним, у процесі яких обвинувачуваний визнає себе винним в обмін на зниження об'єму обвинувачення,

обіцянку полегшення при призначенні покарання або який-небудь інший відступ у бік зм'якшення на відміну від використання повної, максимальної влади суду при осуді й призначенні покарання. Однак варто помітити, що при будь-якій відмові від судового процесу, навіть без явних переговорів, може існувати угода у формі розумного очікування правопорушником полегшення при призначенні покарання й сталою в суді практики прояву різного ступеня полегшення до обвинувачуваних, які визнали себе винними стосовно тих, хто зажадав судового процесу [7, с.60]. Неважко помітити, що така зм'якшуюча вину обставина як щире розкаяння, що передбачене кримінальним законодавством України та інших країн СНД, містить у собі елементи «угоди про визнання вини».

Американська процедура «угоди про визнання вини» носить досить радикальний характер. Так, якщо обвинувачуваний й обвинувач не прийшли до угоди при переговорах, тоді сам обвинувачуваний має право вступити в такі переговори безпосередньо із суддею [8, с.35]. У процесі проведення переговорів прокурор, відповідно до рішень вищих касаційних судів США, може замовчати від захисту той факт, що в нього недостатньо допустимих доказів або відсутні необхідні свідки (тобто без визнання вини обвинувачуваним прокуророві буде вимушений закрити справу). Такого роду «омана» можлива тому, що в США обвинувачуваний не має права повністю ознайомитися з матеріалами своєї справи [8, с.37].

Як видно американська модель «угоди про визнання вини» має як позитивні, так і негативні сторони. Супротивники «угоди про визнання вини», заперечуючи можливість включення такого правового інституту в нове кримінально – процесуальне законодавство Росії й України затверджують, що «угода про визнання вини» суперечить принципам кримінального процесу наших країн, зокрема, принципу об'єктивної істини¹ [9, с.302].

¹ Е.Ф. Куцова вважає, що хоча угода про визнання вини та особливий порядок прийняття судового рішення не тотожні, але за своєю суттю наближені одне

до одного, тоді як порядок прийняття рішень, у відповідності до гл.40 КПК РФ, не гарантує встановлення істини у справі.

Розглянемо цей принцип трохи докладніше з погляду відповідності або невідповідності йому «угоди про визнання вини».

У юридичній літературі під принципом об'єктивної істини розуміється:

1. Сукупність юридично значущих фактів об'єктивної дійсності, що включають у предмет доказування (М.С. Строгович [10, с.321–226], Р.Д. Рахунов [11, с.14], М.Л. Шифман [12, с.27] та ін.).

2. Знання про юридично значущі факти і їх суспільно-політична оцінка (кваліфікація злочину) (М.М. Полянський [13, с.117–118] та ін.).

3. Сукупність знань про фактичні обставини справи, що входять у предмет доказування, про суспільно-політичну оцінку діяння (кваліфікація злочину) і про призначений судом міри покарання (А.Л. Рівлін [14, с.58], А.І. Трусов [15, с.234–235], І.Д. Перлов [16, с.26–27], П.Ф. Пашкевич [17, с.20–21], В.Я. Дорохов [18, с.83–96] та ін.).

Аналізуючи висловлені в літературі погляди на зміст об'єктивної істини, яку треба встановити по кримінальній справі відзначимо, що об'єктивна істина є відповідність образу, що сформувався у свідомості правозастосувача реальним обставинам злочину, а не їхній оцінці.

Заперечуючи проти включення в поняття об'єктивної істини, кваліфікації злочину й міри призначеного за нього покарання, Л.М. Васильєв пише: «На наш погляд, включення в зміст істини по кримінальній справі, крім юридично значущих фактів об'єктивної дійсності ще й суспільно-політичної оцінки злочинного діяння (правової кваліфікації), а також міри покарання невірно, тому що ці два останні аспекти змісту істини, регламентуються не процесуальними, а нормами матеріального (кримінального) права» [19, с.53].

Представляється, що правильний, власне кажучи, висновок Л.М. Васильєва ґрунтується на уразливій аргументації. Справа не в тім,

якою галуззю права регламентується та або інша діяльність, а у тому, що психологія оцінки і її результату – переконаності, зв'язані тільки із суб'єктивною стороною пізнання [20, с.20]. Питання ж істинності або хибності ставиться винятково до об'єктивної його сторони. Навряд чи необхідно докладно доводити очевидне – якщо юридично значущі факти об'єктивні, то їхня оцінка суб'єктивна. Таким чином, у зміст об'єктивної істини повинні бути включені тільки юридично значущі факти.

Тому для заключення «угоди про визнання вини», на нашу думку, потрібно встановити обставини скоєного злочину, з огляду, як відзначає О.В. Смірнов, на юридичні і фактичні презумпції, якщо останнє необхідно [21, с.89–106].

Щодо визнання обвинувачуваним вини у скоєному злочині в обмін на полегшення покарання, можна сказати, що це анітрошки не зачіпає об'єктивної істини, а стосується тільки суб'єктивних оцінок, відповідно до яких прокурор і суддя вважають за можливе кваліфікувати діяння обвинувачуваного по статті кримінального закону з менш суворою санкцією й відповідно призначити більше м'яке покарання.

При рішенні питання про рецепцію «угоди про визнання вини» у кримінально-процесуальне законодавство України та інших країн СНД, їх законодавці повинні переконатися, що «угода про визнання вини» не буде суперечити типу кримінального процесу кожної з тих країн.

Найбільш схожі на американську «угоду про визнання вини» особливий порядок судового розгляду, передбачений розділом X КПК РФ і скорочений порядок судового розгляду, що допускає частинами 3, 4 й 5 ст. 299 КПК України. Однак, «угода про визнання вини» не аналогічна ні особливому порядку судового розгляду, передбаченому КПК РФ, ані скороченому судовому розгляду у кримінальному процесі України. К.А. Рибалов указує десять відмінностей особливого порядку судового розгляду від «угоди про визнання вини» [22, с.27]. Разом із тим, російський дослідник, вірно відзначивши розходження цих двох інститутів американського й російського процесу-

ального права, залишив поза увагою ще один важливий момент, на який звертає увагу Л.І. Малахова. На відміну від «угоди про визнання вини», необхідною умовою якої є визнання обвинувачуваним себе винним у здійсненні злочину, ч.1 ст.314 КПК РФ такого визнання не передбачає. «Відповідно до ч.1 ст.314 КПК РФ, – пише Л.І. Малахова, – потрібна лише згода з обвинуваченням, а не визнання обвинувачуваним своєї вини; заява про своє каяття. Згода із пред'явленим обвинуваченням не вимагає обов'язкового визнання вини обвинувачуваним й означає, що він не заперечує пред'явлене йому обвинувачення» [23, с.48]. Згода обвинувачуваного із пред'явленим обвинуваченням означає, що він не заперечує ні його фактичного змісту ні кваліфікації. Якщо обвинувачуваний не згодний з обсягом обвинувачення, вважаючи його зайвим, або із кваліфікацією злочину, думаючи, що вчинене їм повинне бути кваліфіковано по статті КК із менш тяжкою санкцією, то він може не погодитися із пред'явленим обвинуваченням, і тоді справа буде розглядатися судом загальному порядку.

Не має потреби визнання обвинувачуваним своєї провини й для застосування скороченого порядку судового розгляду відповідно до ч.3, 4 й 5 ст.299 КПК України. Вирішуючи питання про скорочений судовий розгляд, суд взагалі не зобов'язаний довідуватися про відношення підсудного до пред'явленому йому обвинуваченню. Він тільки з'ясовує: чи правильно розуміє підсудний ті фактичні обставини справи, які він не збирається оспорювати.

Порівнюючи особливий порядок ухвалення судового рішення при згоді обвинувачуваного із пред'явленим йому обвинуваченням, передбачений главою 40 КПК РФ, і скорочений судовий розгляд, вироблений за правилами ч.3, 4 й 5 ст.299 КПК України, можна зробити наступний висновок: ці два процесуальні інститути істотно відрізняються одне від одного. Особливий порядок судового розгляду являє собою винесення вироку судом минаючи, власне кажучи, стадію судового розгляду. Діставши згоду державного або приватного обвинувача, а також потерпілого, суд, при наявності клопотання обвинувачува-

ного і його згоді із пред'явленим обвинуваченням, виносить вирок без судового розгляду. При скороченому судовому розгляді в судовому слідстві не досліджуються ті докази, які підтверджують обставини, які обвинувачуваним й іншим учасниками судового розгляду не заперечуються. Таким чином, судовий розгляд у цьому випадку провадиться, тільки в трохи усіченому вигляді. Найбільш радикальним, при такому порядку розгляду кримінальної справи судом, може бути відсутність судового слідства, якщо учасники кримінального судочинства й обвинувачуваний вважають, що всі фактичні обставини в справі встановлені правильно. Разом з тим, незалежно від того в якому обсязі було проведено судове слідство – частково або зовсім не провадилося – суд переходить до судових дебатів. У дебатах учасники судового розгляду можуть дати власний аналіз наявних у справі доказів, інтерпретуючи їх з урахуванням своїх інтересів. Така можливість відсутня в учасників судового розгляду, якщо вирок виноситься за правилами глави 40 КПК РФ.

Відсутність судового розгляду – це те загальне, що характерно для «угоди про визнання провини» й особливого порядку судового розгляду (глава 40 КПК РФ). І при угоді й при особливому порядку учасники кримінального процесу ухиляються від судового розгляду, а, по суті – від ризику доказування. Тому для кримінального судочинства Російської Федерації «угода про визнання вини», при всіх її відмінностях від особливого провадження у деяких частинах, буде дублювати особливий порядок судового розгляду, у випадку її рецесії кримінально-процесуальним законодавством Росії. Варто прислухатися до думки американського дослідника Р. Познера, який пише: «Припустимо, угоди про визнання провини заборонені, але обвинувачуваний може визнати себе винним (у нашому випадку – погодитися із пред'явленим обвинуваченням) замість проведення судового розгляду й у цьому випадку одержати менш суворе покарання. Тоді більшість дійсно винних будуть визнавати себе винними й обвинувачі будуть заощаджувати не тільки на витратах судового розгляду, але й на витратах перего-

ворів» [1, с.755].

По-іншому складається справа в кримінально-процесуальному законодавстві України. У своєму нинішньому вигляді воно не містить процедури, що дозволяє учасникам кримінального судочинства уникнути судового розгляду, хоча така процедура не суперечить позовному типу кримінального процесу України. У зв'язку з цим представляється доцільним включити в новий кримінально-процесуальний кодекс України інститут, що регулює порядок процесуального оформлення «угоди про визнання вини», що не суперечить скороченому порядку судового розгляду й може мати місце в новому КПК України разом з ним. Однак, при рецесії «угоди про визнання вини» варто враховувати недоліки законодавчого регулювання даного інституту в американському законодавстві, а також особливості діяльності правоохоронних органів України. Тому, представляється, що «угода про визнання вини» у національному українському законодавстві, може мати місце тільки тоді, коли встановлені всі обставини кримінальної справи, що підлягають доказуванню. Сама кримінальна справа повинна бути розслідувана повно, всебічно й об'єктивно. Обвинувачуваний і його захисник повинні мати можливість ознайомитися з усіма матеріалами кримінальної справи. І тільки коли зазначені вимоги закону будуть виконані, обвинувачуваний і його захисник можуть почати переговори зі стороною обвинувачення – прокурором. Представляється також, що переговори про визнання вини можуть вестися тільки в присутності захисника. Якщо обвинувачуваний відмовиться від захисника, що приймає участь у переговорах, то переговори не можуть вестися далі, поки не буде допущений до участі в справі інший захисник, обраний обвинувачуваним, або призначений йому з його згоди.

Відмова обвинувачуваного від захисника до початку переговорів або в їхньому процесі може допускатися тільки в присутності захисника, інакше не можна говорити про те, що можливість скористатися допомогою захисника в обвинувачуваного реальна. Інша процедура – відмова від захисника в його відсут-

ність – не виключить можливих незаконних прийомів у відношенні обвинувачуваного, з метою примусити його до відмови від захисника. У такій ситуації немає гарантії, що кримінальна справа була розслідувана повно, всебічно й об'єктивно, а пропозиція обвинувачуваному визнати вину надійшла не у зв'язку з відсутністю переконливих доказів його винності.

Приймаючи до уваги викладене, неможливо погодитися із пропозицією В. Махова й М. Пешкова про те, що в новому кримінально-процесуальному законодавстві варто допустити оформлення «угоди про визнання вини» без захисника, якщо обвинувачуваний від нього відмовився [4, с.18–19]. При цьому автори статті не вказують на обов'язковість присутності захисника при відмові обвинувачуваного від нього. Далі В. Махов і М. Пешков пропонують визнати припустимими тільки «угоди про визнання вини», тільки з ініціативи обвинувачуваного і його захисника. У зв'язку з чим вони пропонують сформулювати наступну норму: «Обставини, що свідчать про визнання вини, що зм'якшують покарання, у стадії попереднього розслідування повинні оформлятися у вигляді протоколу опитування обвинувачуваного прокурором за клопотанням захисника обвинувачуваного і у його присутності». На наш погляд ініціатива «угоди про визнання вини» може виходити як від обвинувачуваного або його захисника, так і від прокурора або потерпілого.

Обвинувачуваний повинен мати можливість доручити проведення переговорів від свого імені захисникові. Таке доручення доцільно оформляти письмово.

Оформлення «угоди про визнання вини» після ознайомлення обвинувачуваного і його захисника з усіма матеріалами розслідуваної кримінальної справи дозволить дотриматися вимог принципів кримінального процесу, у тому числі й принципу об'єктивної істини. Підкреслимо, що вести переговори про складання угоди від сторони обвинувачення може тільки відповідний прокурор. Складання «уго-

ди про визнання вини» слідчим або особою, що провадить дізнання, неприпустимо² [24, с.86].

Вважаємо, що новим кримінально-процесуальним законом України, у випадку прийняття процедури «угоди про визнання вини», варто встановити обов'язковість її затвердження суддею. Суддя, одержавши матеріали кримінальної справи разом з оформленою прокурором, з одного боку, і обвинувачуваним і його захисником, з інший, «угодою про визнання вини», перевіряє справу та, переконавшись у тім, що вона розслідувана повно, всебічно й об'єктивно, затверджує законність угоди, після чого виносить обвинувальний вирок з урахуванням визнання обвинувачуваним своєї вини у скоєному злочині.

ЛІТЕРАТУРА

1. Познер Ричард А. Экономический анализ права. В 2-х т. / Ричард А. Познер. – Т. 2. – СПб. : Экономическая школа, 2004. – 454 с.
2. Вельяновский С. Экономические аспекты уголовной юстиции / Вельяновский С. // СССР – Англия. Юстиция и сравнительное правоведение. – М. : Изд-во ИГиП АН СССР, 1986. – 168 с.
3. Фридмен Л. Введение в американское право / Фридмен Л. – М. : Прогресс, 1993. – 314 с.
4. Махов В. Сделка о признании вини / В. Махов, М. Пешков // Российская юстиция. – 1998. – № 7.
5. Махов В. Н. Уголовный процесс США (досудебные стадии) / Махов В. Н., Пешков М. А. – М. : Юристъ, 1998. – 201 с.
6. Бернам Уильям. Правовая система США. 3-й выпуск / Уильям Бернам. – М. :

² За даними В.А. Ковальова, в результаті вивчення 394 справ, розглянутих в англійських судах магістратів, 39 % письмових й 50 % усних заяв про визнання вини, зроблених у поліції, осперюють надалі в судовому засіданні за мотивами їхньої несумлінності. Для запобігання подібних випадків, що зустрічаються доволі часто, заперечування в суді добровільності визнання провини, варто виключити зазначених суб'єктів із числа осіб, що мають право вести переговори про угоду.

Новая юстиция, 2006. – 1216 с.

7. Donald J. Newman. Conviction: The Determination of Guilt or Innocence Without Trial. Little, Brown. 1986. – 417 p.

8. Сейтман С. Сделки о признании вины или сокращенные формы судопроизводства: по какому пути пойдет Россия / Сейтман С. // Российская юстиция. – 1998. – № 10.

9. Куцова Э. Ф. Истина и состязательность в уголовном процессе Российской Федерации / Куцова Э. Ф. // Ученые юристы МГУ о современном праве / под ред. М. К. Треушников. – М. : ОАО «Издательский дом «Гордец», 2005. – 464 с.

10. Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса / Строгович М. С. – Т. 1. – М. : Наука, 1968. – 470 с.

11. Рахунов Р. Д. Выступление // Советское государство и право. – 1956. – № 4.

12. Шифман М. Л. Основные вопросы теории советского доказательственного права / Шифман М. Л. – М. : Изд-во Моск. ун-та 1956. – 40 с.

13. Полянский Н. Н. Вопросы теории советского уголовного процесса./ Полянский Н. Н. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1956. – 271 с.

14. Ривлин А. Л. Пересмотр приговоров в СССР / Ривлин А. Л. - М. : Госюриздат, 1958. – 318 с.

15. Трусов А. И. Основы теории судебных доказательств / Трусов А. И. - М. : Госюриздат, 1960. – 176 с.

16. Перлов И. Д. Приговор в советском

уголовном процессе / Перлов И. Д. – М. : Госюриздат, 1960. – 263 с.

17. Пашкевич П. Ф. Объективная истина в уголовном судопроизводстве / Пашкевич П. Ф. – М. : Госюриздат, 1961. – 162 с.

18. Дорохов В. Я. Установление истины – цель доказывания в советском уголовном процессе / Дорохов В. Я. // Теория доказательств в советском уголовном процессе. Часть общая. – М. : Юрид. лит., 1966. – 584 с.

19. Васильев Л. М. Проблемы истины в современном российском уголовном процессе (концептуальные положения) / Васильев Л. М. – Краснодар : Изд-во Кубан. ун-та, 1998. – 260 с.

20. Рассел Б. Исследование значения и истины / Рассел Б. – М. : Идея-Пресс, Дом интеллектуальной книги, 1999. – 400 с.

21. Смирнов А. В. Модели уголовного процесса / Смирнов А. В. – СПб. : Наука, 2000. – 224 с.

22. Рыбалов К. А. Особый порядок судебного разбирательства в Российской Федерации и проблемы его реализации / Рыбалов К. А. – М. : Юрлитинформ, 2004. – 152 с.

23. Малахова Л. И. Особенности применения сделки о признании вины в российском законодательстве / Малахова Л. И. // Пятьдесят лет кафедре уголовного процесса УрГЮА (СЮИ) : материалы Международной науч.-практ. конф. – Екатеринбург, 2005. – Ч. 2.

24. Ковалев В. А. СССР – Англия. Юстиция и сравнительное правоведение. – М. : Изд-во ИГиП АН СССР, 1986. – 168 с.

Філін Д. В. «Угода про визнання вини» та можливості її застосування у кримінальному судочинстві України / Д. В. Філін // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1052–1058 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11fdvkcui.pdf>

Досліджується сутність інституту угоди про визнання вини у кримінальному процесі.

Филин Д.В. «Соглашение о признании вины» и возможности ее применения в криминальном судопроизводстве Украины

Исследуется сущность института сделки о признании вины в уголовном процессе.

Filin D.V. «The Agreement on a Fault Recognition» and Possibilities of Its Application in Criminal Legal Proceedings of Ukraine

The essence of institute of the transaction about fault recognition in criminal trial is investigated.